

Ezagutu ARABELLA oinez

BILBAO IZAN – MAIATZA 2026

ARABELLA

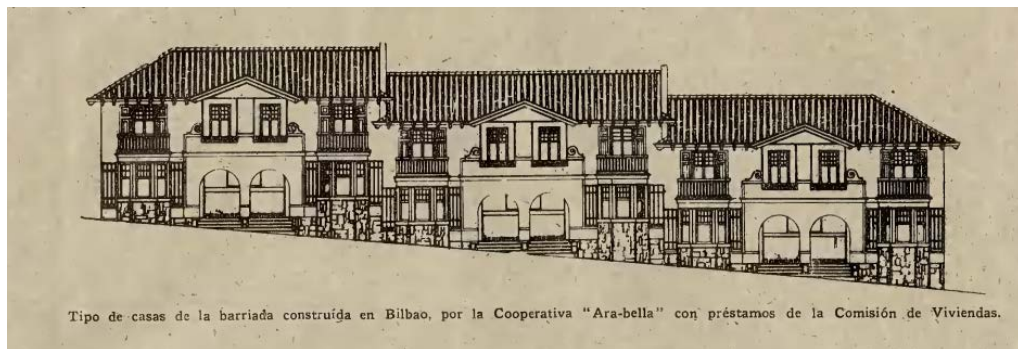
ARABELLA

Bilbao

XX. mendean

- 1924an, Begoñako Arabella Kooperatiba eratu zen, hainbat lanbidetako langileek osatua; haien artean, Bilboko Udalaririk ziren nagusi.
- Begoñako elizate zaharraren lursailetan, ur-gordailuaren inguruan, hogeita hamabost etxebizitzako auzo bat eraikitzeko proiektua aurkeztu zuten.
- Tomás Bilbao y Hospitalet arkitektoa izan zen diseinuaren arduraduna: etorkizuneko familia bat edo birentzako etxebizitzek ilaratan banatuta egoteaz gain, aurrealdean lorategia eta atzaldean baratza zituzten etxeak diseinatu zituen.

Etxe Merkeak

- Ara-Bella eraikitzea ahalbidetu zuen oinarri legegilea Etxe Merkeen Legea (1911, 1921 eta 1924) izan zen. Arau-multzo horren helburu nagusia langile-klaseari jabetzako etxebizitza erosteko laguntzak eskaintzea eta haien bizi-baldintzak hobetzea izan zen. Kooperatibaren jardunbide bihurtu zen langileen artean, aurreikuspenak, aurrezkia eta jabetza sustatzea; izan ere, burgesiak hainbeste desiratzen zuen bake lortzeko biztanleria-sektore horren ongizatea lortu behar baitzen.
- Etxe Merkeen Legeen oinarrizko ezaugarria zerga-kapildurak (zergakintzak) eta laguntza ekonomikoak ematea izan zen. Bizkaian ia 3.000 etxebizitza berrik erantzun zioten Etxe Merkeen edo Etxe Ekonomikoen kategoriari, eta horien erdiak baino gehiago Bizkaiko hiriburuan eraiki ziren.

Gaur egun

- Arabella Bilboko auzo lasai eta egoiliarra da gaur egun, Uribarriko barrutiari dagokiona. Azken urteotan, hiri hobekuntzak eta eraikinak birgaitzeko zein irisgarritasuna hobetzeko proiektuak izan ditu; esaterako, inguruko Zurbaran auzoarekin lotzen duen igogailua.
- Auzoak soberan-nortasun sendoari eusten dio, eta langile tradizioa, komunitate-bizitza zein progresiboki egindako modernizazioa uztartzen ditu, betiere bertako auzokideen bizi-kalitatea hobetzea helburu izanik.

ARABELLA

BIBLIOGRAFIA

- AGIRREAZKUENAGA, Joseba (dir.) (2003), *Bilbao desde sus alcaldes: Diccionario biográfico de los alcaldes de Bilbao y gestión municipal, en tiempos de revolución democrática y social, 1902-1937*, Bilbao, Ayuntamiento de Bilbao.
- ALONSO OLEA, Eduardo J. (2000), *La Mutua Vizcaya Industrial, 1900-2000. Un siglo de protección social en Vizcaya*, Bilbao, Mutua Vizcaya Industrial.
- AMANN EGIDAZU, Luis – ALONSO DE MIGUEL, Román. Bilbo eta bere itsasadarreko herriak postatxarirlan – *Bilbao y los pueblos de su ría*. SANTURTZI Argitaratzailea – Editorial.1990.
- AMANN EGIDAZU, Luis – ALONSO DE MIGUEL, Román. *Nire Bilbao Maitea – Mi Bilbao Querido – My Dearest Bilbao*. Bilbao. Bizkaiko Foru Aldundia Kultura Saila – Diputación Foral de Bizkaia Departamento de Cultura, BILBAO Udala Kultura eta Turismo Saila – Ayuntamiento Área de Cultura y Turismo. SANTURTZI Argitaratzailea – Editorial.1992.
- AZPIRI, Ana. Urbanismo en Bilbao 1900-1930. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2000.
- DOMINGO HERNÁNDEZ, María del Mar. *Vivienda obrera en Bilbao y el bajo Nervión: las casas baratas, una nueva forma de alojamiento (1911-1936)*. Girona, Tesis doctoral, 2004.
- GARCÍA DE LA TORRE, Francisco Javier. – GARCÍA DE LA TORRE, Bernardo Iñigo. *Bilbao arquitectura architecture*. Bilbao. García de la Torre Arquitectos. 2009.
- GONZÁLEZ OLIVER, Javier. *Calles y rincones de Bilbao*. Ayuntamiento de Bilbao, 2007.
- PEREDA GARCÍA, Iñaki. *Paseos por los barrios de Bilbao. La antigua Anteiglesia de Begoña*. Área de Cultura y Educación del Ayuntamiento de Bilbao, 2011.
- PÉREZ PÉREZ, José Antonio. *Bilbao y sus barrios: una mirada desde la historia* (volumen 3). Bilbao, Ayuntamiento, Área de Cultura y Educación / Udala, Kultura eta Hezkuntza Saila, 2007

ESKER ONAK

Bilboko Udal Artxiboa / Archivo Municipal de Bilbao
Euskal Museoa Bilbao Museo Vasco

ESKERRIK ASKO

Santutxun egongo gara ekainean zure zain!

<https://www.facebook.com/Bilbaolzan>

<https://www.youtube.com/BilbaoKultura>

https://www.instagram.com/bilbao_izan

<http://bilbaokultura.eus/bilbao-izan>

ARABELLA

Bilbao

ondarearen sustapena
promoción del patrimonio